No. 1481 Zaterdag 18 Mei 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

OPENINGSREDE

VAN DEN

HOOGEDELGESTR. HEER GOUVERNEUR

Mr. Th. I. A. Nuijens.

Mijne Heeren!

Nu ik het voorrecht heb hier wederom in Uw midden te verschijnen, om, ingevolge art. 77 van het regeeringsreglement, Uwe vergadering voor het nieuwe zittingjaar te openen, voel ik mij op de allereerste plaats, gedrongen een woord van hulde te brengen aan de nagedachtenis van den Heer PENSO, die ons dit jaar door den dood is ontvallen.

In hem verloor Uw Raad zeker een zijner beste en meest geachte leden: een man, die, eerlijk en onpartijdig van karakter, zich door geen persoonlijke belangen, door geen sympathieën of antipathieën liet leiden, maar, bij de behandeling van alle quaesties, slechts zocht de belangen te behartigen van de kolonie, die hem zoo bij uitstek dierbaar was.

Ofschoon het afgeloopen jaar in enkele opzichten verre van voordeelig was, gaf het toch ook van den anderen kant weer vele redenen tot dankbaarheid.

De gezondheidstoestand liet èn op de bovenwindsche— èn op de benedenwindsche eilanden veel te wenschen over.

Op de bovenwindsche eilanden— vooral op St. Martin — heerschten een tijdlang typheuze koortsen; en op de benedenwindsche eilanden — vooral op Bonaire — veel scheurbuik en buikziekten, als een gevolg van de langdurige droogte en het daardoor bij de arme bevolking ontstane gebrek aan goed voedsel, en drinkwater.

De verhouding tusschen onze kolonie en de naburige republieken was gelukkig steeds vriendschappelijk.

Naar verbetering van het onderwijs werd met ernst gestreefd. Vooral de toevoeging van een negende klasse aan de Hendrikschool zal — zoo de ouders medewerken — dit onderwijs ten goede kunnen komen.

De wijzigingen in de onderwijsverordening die het vorige jaar in het vooruitzicht werden gesteld, konden niet bij den Raad worden ingediend, omdat er dienaangaande nog overleg wordt gepleegd met de regeering in het moederland.

Voor handel en scheepvaart was het jaar 1911 — inzonderheid voor het eiland Curaçao — zeer gunstig.

Wel kwamen er nog minder Venezuelaansche reizigers hun inkoopen doen dan in vroegere jaren, toen de stoomvaartverbinding tusschen de verschillende kustplaatsen bijna uitsluitend liep over onze haven; doch de feiten, dat er nu weer meer koopers uit andere republieken komen: dat de handel tusschen Europa en de naburige landen meer en meer zijn weg neemt over Curaçao, en dat de stroohoedenindustrie veel geld onder de bevolking bracht, maakten, dat de invoer grooter kon zijn dan in voorafgaande jaren, en wel ruim een millioen meer dan in 1910.

De grootere doorvoerhandel kwam ook aan de zeilvaart niet weinig ten goede; wat weer ten gevolge had, dat er hier voor onze vloot eenige nieuwe schoeners konden worden bijgebouwd.

De invoer van kolen nam dit jaar weer niet onbelangrijk toe.

De hoedenindustrie nam in het afgeloopen jaar eene groote vlucht.

De eenigszins goed gevlochten soorten vonden geregeld, tegen hooge prijzen, afnemers in Amerika en Europa.

Vooral in Duitschland, Frankrijk en Engeland breidt het debiet zich uit, wat tengevolge zal hebben, dat wij minder afhankelijk worden van de Amerikaansche markt.

Voor den landbouw was dit jaar op de benedenwindsche eilanden uiterst ongunstig. De oogst mislukte er geheel. En in de beste maanden van het jaar was er bijna geen voedsel voor de beesten.

Ten gevolge van de groote droogte bracht de aloë-cultuur weinig op.

De opbrengst der dividivi was tamelijk goed, doch de prijzen waren laag.

Op de bovenwindsche eilanden ging het met den landbouw gelukkig beter. De katoen-cultuur breidde zich op St. Martin en vooral op St. Eustatius aanmerkelijk uit, en wierp er goede winsten af.

Zout werd er van Curaçao wat meer uitgevoerd dan verleden jaar: meest naar de nabijgelegen landen: doch uit Noord-Amerika was er bijna geen vraag naar dit artikel.

De doorbraak van een dijk langs de zoutpannen had voor St Martin een totale mislukking van den zoutoogst tengevolge.

Door den aanleg van een nieuwen sterken dam heeft het Bestuur getracht een herhaling van dit onheil te voorkomen.

Met den systematischen damaanleg werd in het afgeloopen jaar geregeld doorgegaan. In den drogen tijd bleek het duidelijk, dat op verscheidene bedamde terreinen de putten veel langer water hielden dan vroeger.

Voor de Aruba-phosphaat-Maatschappij was dit jaar niet voordeelig. De uitvoer was niet groot en de prijzen waren laag.

Toen op de plantage Santa-Barbara het onderzoek na phosphaten, door den mijningenieur Duyfjes ingesteld, bijna was afgeloopen, is Prof. Grutterink uit Delft hier gekomen, om met voornoemden mijningenieur na te gaan, of — in aanmerking genomen de daar nog aanwezige phosphaten, de vooruitzichten van de markt, de exploitatiekosten etc., — het als vaststaande kon worden aangenomen, dat de verdere ontginning van de mijnen een winstgevend bedrijf beloofd te worden.

Nadat het werk, dat hier verricht moest worden, in October was voltooid, zijn beide heeren naar Nederland teruggekeerd, om daar hun gegevens verder uit te werken, en dan van hun arbeid een verslag uit te brengen.

Al deze werkzaamheden staan in verband met eene eventueele onteigening van de Santa-Barbara-mijnen.

In 1911 werden aan twee personen zeven vergunningen gegeven voor het opsporen van delfstoffen op Curaçao, Aruba en Bonaire.

De resultaten van het onderzoek schijnen echter tot nog toe niet zeer gunstig te zijn.

De Aruba-Goud-Maatschappij zette geregeld haar werk voort en maakte goede winsten.

Ook op Aruba werd in het afgeloopen jaar een station voor draadlooze telegrafie geopend. Alle drie stations voldoen goed. De inkomsten er van zijn nog niet groot; doch het nut er van voor de kolonie en de scheepvaart is belangrijk.

De inrichting voor het distilleeren van water kwam dit jaar in volle werking, en bleek, tijdens deze ontzettende droogte, een zegen te zijn voor de bevolking.

De concessie-aanvrage van de heeren Leezer en Everts om in de St. Annabaai en in het Schottegat havenwerken te mogen aanleggen en exploiteeren, kon door het Bestuur niet worden ingewilligd, omdat enkele voorwaarden daarvan bepaald onaannemelijk waren.

Het is echter te verwachten, dat met het oog op het Panamakanaal, door de maatschappijen, die thans de werven exploiteeren, spoedig belangrijke verbeteringen in onze haven zullen worden aangebracht.

Van Zijne Exellentie den Minister van Koloniën werd de toezegging ontvangen, dat de havenmond zal worden verbreed tot op 80 meter, bij eene diepte van 10.80 meter.

Dit doet ons hopen dat Curaçao, door herleving van handel en scheepvaart nog weer een tijdperk van bloei en welvaart tegemoet zal gaan.

Ik eindig, Mijne Heeren, met den wensch, dat het nieuwe zittingsjaar vruchtbaar moge zijn voor het welzijn der Kolonie.

Daartoe schenke de goede God zijn onmisbaren zegen.

Ik verklaar de vergadering van den Kolonialen Raad voor het nieuwe zittingsjaar geopend.

De Openbare Behandeling ONZER BEGROOTING in den Kolonialen Raad.

VERVOLG.

Van de zeven Gedelegeerden door het Bestuur kwam allereerst aan het woord, de Procureur-generaal, **Mr. J. B. Gorsira:**

Namens het Bestuur brengt de Procureur dank aan de Leden, die aan het Gouvernement steun verleenden. Nimmer heeft het Bestuur zich uitgesproken over de vraag, of de Koloniale Raad recht heeft Bestuurszaken te becritiseeren, nog minder heeft het Bestuur dit recht ooít betwist, maar immer zooveel doenlijk geantwoord op alle door den Raad gestelde vragen. Met opzet werd daarom zulk een groot getal Gevolmachtigden naar den Raad gezonden om het Bestuur te vertegenwoordigen, opdat, desgewenscht, antwoord kon gegeven worden op de gestelde vragen.

Bij de voorgestelde reorganisatie van het Hof van Justitie staart men zich blind op de *weinige* zaken, welke in sommige jaren zich voordoen, maar denkt in het geheel niet aan de groote *moeilijke* gevallen, welke nimmer uitblijven. Men moet het Hof niet beoordeelen, zooals 't nu en dan, door bizondere omstandigheden gedwongen, incidenteel, zich wel eens heeft voorgedaan, maar zooals het krachtens zijn instelling en roeping zijn moet. Maar ook al zoude het Hof voor een gedeelte uit leeken kunnen bestaan, ook dan nog zou deze zeer gewichtige reorganisatie slechts tot een heele geringe bezuiniging kunnen leiden. Ook die leeken zullen gesalarieerd dienen te worden om hun vrijen tijd te geven, hen onafhankelijk te maken. Voor het Hof is het allernoodzakelijkst, dat de leden werkelijk zijn menschen van een hoog ontwikkelingspeil.

In onze kleine maatschappij zou het zeer verkeerd zijn eenigen der hoogst staande burgers voor een tijdje, incidenteel, tot het Hof te roepen.

Het vinden van daartoe geschikte personen zal zeer veel moeilijkheden met zich brengen. Men bedenke ook, dat het publiek vertrouwen wel een weinig geschokt zal worden als er door leeken moet worden rechtgesproken; daarbij, leekenrechtspraak is tegen het principe der Nederlandsche wet. Ten slotte schijnt men te vergeten, dat: pour savoir quelque chose, il faut l'avoir appris.

Opnieuw komen sommige leden van den Raad met het voorstel den post van Advocaat-generaal af te schaffen. Maar de feiten hebben immers bewezen, dat deze post niet afgeschaft kan worden. Na afgeschaft te zijn gewezen, werd dit ambt, noodgedwongen, weder in het leven geroepen. Dit is eerst een paar jaar geleden geschied. Zoude in die weinige jaren de toestand zóó veranderd zijn, dat nu die post weer wel kon vervallen? Men wil ten parkette een Hoofdcommies met de waarneming van dezen post belasten. Maar dan gaat het slechts om een naam, de post zal blijven en de salarieëring voor de verleende diensten evenzeer. Daarbij het salaris van 2400 Gld. + f 600 als auditeur militair is toch

FEUILLETON.

In de Venezolaansche Hooglanden.

DOOR

PATER P. J. TER MAAT, O. P.

Het mooiste en interessantste gedeelte van onze reis naar Merida was niet de boottocht van Curaçao naar Maracaïbo, noch ons zesdaagsch verblijf in die stad, noch was het de overtocht van het groote Lago, dat wij slechts in zijn donkerblauw nachtkleed zagen. Dit alles, ofschoon zijn eigenaardige belangrijkheid hebbend, was te weinig typisch en te alledaagsch om ons in verrukking te brengen.

Doch toen wij in de bergen waren, werd het anders. Het spoorwegtochtje van La Ceiba naar Motatán gaf ons reeds een voorsmaak van het bergenschoon, doch op kleinen schaal. En toen wij een eind buiten Motatán waren, en onze paarden reeds eenige proeven van hun knappe klauterkunst hadden gegeven, openbaarde Venezuela zich aan ons in een geheel ander en schooner licht. Onze weg, smal, doch breed genoeg voor eenige ruiters, voerde langs een zacht glooiende helling, die rechts van ons omhoog steeg. Het vruchtbare, dichtbegroeide dal aan onze linkerhand, werd afgesloten door een rechtopstijgenden rotsmuur, hoekig en scherp, als ruïnen van een oude, verweerde burcht. Deze steenmassa's vormden het fundament van een breed, langwerpig plateau, dat zich paralel aan den weg uitstrekte, heel ver, tot ginds de hoogere, paarsgetinte bergtoppen den horizon afsloten. De dalende avondzon verdiepte de kleuren van planten en rotsen met haar eigenaardig-romantisch licht, tot zij achter de verre toppen verdween, die scherp-donker afstaken tegen den lichtend-rossigen avondhemel, terwijl het groene dal en de bruine rotsen verdonkerden tot één samenvloeiende massa.

Valera was het eerste stadje dat we bereikten: een vriendelijk, mooi gelegen, tamelijk levendig plaatsje. De pastoor, Dr. Miguel Mejía, die ons in Motatán had afgehaald, ontving ons op de meest hartelijke wijze in zijn woning, waar wij, ofschoon flink vermoeid, een gezelligen avond doorbrachten. Er werd ook gemusiceerd, en de Valerianen konden kwalijk weerstaan aan de bekoring die van het snarenspel uitging: want spoedig stond de straat vol nieuwsgierige luisteraars, die met geopende monden en onbeweeglijke gezichten, de vloeiende cellotonen in zich opnamen.

Den volgenden morgen reden we tegen half zeven uit. 't Was 'n heerlijke dag. De frissche, zuivere berglucht, die ons tegenwoei, het vriendelijke, vroolijke zomerlicht, dat een helderen glans wierp op de kleurige paarden, het helder-klinkende getrappel onzer rijdieren, die lustig kop en manen schuddend, over de kleine, ronde straatkeien kletterden, het aardige gepraat van onze begeleiders, voor wie een tochtje „á caballo" steeds zijn eigenaardige bekoringen heeft, dit alles stemde ons vroolijk en wekte onzen moed op, om dapper den langen weg naar Merida aan te vangen.

Het was een mooie weg, die ons langs vele, niet al te hooge berghellingen, door kleine bosschen en bruisende riviertjes voerde en ten slotte ons een verrukkelijk gezicht schonk op een uitgestrekt dal, met bloeiende, roodkleurige ceibo-boomen. Na het middagmaal dat wij in een posada, genaamd „El Pozo," met groote zelfverloochening gebruikten, en dat wij nooit zullen vergeten om zijn onsmakelijkheid, bestegen we, zigzag rijdend, een vrij hoogen berg; vandaar gingen wij op een anderen, nog hoogeren, over, en toen wij na eenige bochten aan de andere zijde waren gekomen, hadden we het hoogste punt bereikt. Het gezicht dat wij van dezen top genoten, was het prachtigste van onzen geheelen tocht. Diep, bijna loodrecht beneden ons lag een uitgestrekt dal, doorsneden door een lichtenden streep, kronkelend langs den voet der bergen of tusschen zacht-groene grasplekken, steeds verder in het diepe dal, tot bij zich verloor in de reuzige bergmassa's. Hier en daar lagen haast onzichtbare huisjes, nietig als kinderspeelgoed, en heel in de verte een dorpje: het was *Timótes*, het einddoel van onzen dagmarsch. Doch het meest imposante van dit landschap waren de vier reusachtige bergtoppen, die breed en log hunne massa's uit het dal verhieven en de fijn getande kruinen in de teere lucht staken. Zij omsloten het geheele landschap, dat geleek op een paradijs, door ontzaglijke muren begrensd.

Geweldig was de indruk die dit gezicht op ons maakte. Die duizelingwekkende diepte van een duizend meters, die haast eindelooze ruimte die daar vóór ons lag en de majestueuze bergen, die nog ver boven onze standplaats uitstaken, het deed ons een oogenblik stom staan van verbazing en bewondering voor zulk een majesteit. En we voelden, van de ruggen onzer paarden naar beneden kijkend, een huivering bij de gedachte aan een mogelijk ongeval. Doch de weg, die ons eerst langs de steile berghelling en vervolgens in een eindelooze zigzagvorm naar beneden voerde, was breed genoeg, zoodat er van gevaar geen sprake was. Het enge gevoel maakte dan ook spoedig plaats voor opgewekte bewondering, en gedurende de twee volle uren, dat wij den berg afdaalden, konden we ten volle genieten van het onuitsprekelijk mooie landschap, dat langzamerhand duidelijker en scherper werd, terwijl het bruisen van den woesten bergstroom, eerst flauw, later in zijn volle kracht tot ons opsteeg als de branding van aanrollende zeegolven.

Toen we eindelijk geheel beneden waren en weder een tamelijk vlakken weg bereden, was de zon reeds ondergegaan, en konden wij dus onmogelijk vóór het donker in Timótes zijn, dat minstens nog 2 uur verwijderd lag. Onze gids besloot, in eene posada het opkomen der maan af te wachten en daarna de reis voort te zetten.

Deze gedwongen rust was ons hoogst welkom, want het laatste gedeelte der bergrit had ons door de ongemakkelijke houding onder het voortdurend dalen en de onafgebroken oplettendheid op den gang der paarden, die meermalen uitgleden over de losse steenen of dreigden te vallen, zoodanig vermoeid, dat wij spoedig, ondanks de harde stoelen den slaap over onze leden voelden komen.

Doch de dagtaak was nog niet volbracht, en toen de maan haar hoofd boven de bergen stak, en haar geheimzinnig licht over de ruggen der suffende paarden wierp, die langs den muur van het patio stonden te droomen, gaf de gids bevel tot zadelen, en na een kwartier reden we weer voort, nu langs den oever van den onstuimigen Chama. Dit maantochtje was een waardig slot van den interessanten en prachtvollen dagmarsch. Zwijgend reden wij, in onze mantels gehuld wegens de vochtige avond-

werkelijk niet te hoog, dat daarop nog bezuinigd behoeft te worden.

Maar, wat wil men eigenlijk met dit geroep naar bezuiniging? Wil men verleende rechten te kort doen? De Advocaat-generaal, even als de Kantonrechter, werd eerst kortelings benoemd. Een ontslagaanvrage is niet te voorzien. De gevraagde bezuiniging zou dus eerst in de verre toekomst kunnen worden toegepast.

Verder stelt men voor, dat de Kantonrechter tevens lid zij van 't Hof, om zóó één salaris uit te zuinigen. Maar, wat moet er dan geschieden als van het vonnis des kantonrechters appèl wordt aangeteekend bij het Hof? Men krijgt dan een onmogelijken toestand. O, maar dergelijk appèl komt weinig voor, werpt men tegen. Goed, maar in de weinige gevallen, dat het voorkomt, zou toch de kantonrechter geen zitting kunnen nemen als lid van 't Hof. Daarenboven kunnen wij spoedig een wijziging in onze rechtspleging verwachten en dan zal het wel meer voorkomen. De teekenen des tijds wijzen er op, dat het volk hoe langer hoe meer gebruik wil maken van zijn recht van appèl. En, wat moet geschieden, als de kantonrechter ziek wordt, met verlof gaat, of sterft. Dan is er een vacature bij het Hof en bij het Kantongerecht en gaan beide gewichtige betrekkingen ongeregeld.

Het bestuur op de bovenwindsche eilanden wil men vereenvoudigen om daartoe tot bezuiniging te geraken. Deze toekomstige gezaghebber zal, nu hij drie eilanden te besturen heeft, toch wel een traktement moeten ontvangen als bijv. dat van den Gezaghebber van St. Martin. En dan zullen daar nog bijkomen de onkosten voor zijn reizen naar en zijn verblijf op de andere eilanden. Zoodoende zal de zoozeer gewenschte bezuiniging wel problematisch blijken. Men vergelijke het bestuur dezer eilanden toch niet te veel met dat van een districtmeester. De eilanden mogen al kleiner zijn dan sommige districten op Curaçao, de afstand van die eilanden tot Curaçao is veel grooter. Een onmiddelijk gevolg hiervan is, dat de Gezaghebbers veel meer verantwoordelijkheid hebben en meer zelfstandig moeten optreden. Dergelijke groote verantwoordelijkheid kan men slechts vragen aan personen die voldoende gesalarieërd zijn.

Men heeft er den Gouverneur een grief van gemaakt den Advocaat-Generaal onmiddelijk na ontstaan der vacature definitief te hebben benoemd. Waar de Gouverneur het niet eens was met den Raad en dezen post niet afgeschaft wilde zien, maar behouden, heeft de Gouverneur zich eenvoudig gehouden aan de Koninklijke Beschikking waarin wordt gezegd, dat bij het Hof van Justitie ook behoort een Advocaat generaal. Was de Gouverneur het wel eens geweest met den Raad, dan zou hij thans een welkome gelegenheid hebben gehad om in vereeniging met den Raad aan de Hooge Regeering in Nederland afschaffing van dezen post te verzoeken en dan had de Gouverneur natuurlijk gewacht. Nu was er niets, wat hem noopte de Wet niet te handhaven.

Nu de reorganisatie van Politie sinds September in werking is getreden is het een onloochenbaar feit dat zij in zeer veel opzichten tegenvalt.

Maar men vergelijke den tegenwoordigen toestand eens met den vroegeren, met zijn ongeschoolde veldwachters. Dan is de tegenwoordige toch weer vrij wat beter. Dit is te danken voor een groot deel aan den Kapitein-commandant der troepen die sinds September de beste elementen detacheert bij de politie. De discipline is strenger dan vroeger.

De Procureur haalt verschillende feiten aan waarmede ZEGA. bewijst in de quaestie met „De Gezelligheid" met tact en verdraagzaamheid te zijn opgetreden. Dat 't recht aan zijne zijde is, kan men zien uit de veroordeeling van een dezer levenmakers, die van buiten af gezien kon worden. Niet de namen van hen die de Societeit bezochten, werden opgeteekend, maar van hen die na twaalven de Societeit verlieten. Telkens en telkens had de Procureur verzocht aan dit burengerucht een einde te maken, totdat hij eindelijk eerst 16 Maart den bekenden brief aan het bestuur der Societeit schreef. Ook niet op verzoek van den President, belovend dat het bestuur 's middags zou overwegen wat er tegen gedaan kon worden, wilde de Procureur dien brief terugnemen, daar hetzelfde bestuur reeds meermalen verklaard had er toch niets tegen te kunnen doen. Alleen als de Voorzitter den volgenden dag mededeeling zou doen, dat er werkelijk maatregelen waren genomen om het lawaai tegen te gaan, zou hij den brief terug nemen.

De Gouverneur behoefde niet te zeggen, dat de Procureur de bevoegdheid had om zoo op te treden; uit de goedkeuring der getroffen maatregelen blijkt voldoende, dat de Gouverneur deze bevoegdheid ten volle erkent.

Het Rapport van den grooten landbouw is toevallig denzelfden dag uit Nederland ontvangen als de aanvrage daarnaar van den Raad is ingekomen en werd onmiddelijk rondgestuurd.

De Admistrateur van financiën, de Heer **L. v. d. Veen Zeppenfeldt** verkreeg hierna het woord.

Evenals vroegere jaren, werd ook ditmaal weder op bezuiniging aangedrongen, maar het Bestuur, dat werkelijk zoo zuinig mogelijk te werk gaat, ziet geen kans dit nu nog in meerdere mate te doen. Doch ook anderen, die de bezuiniging in studie hebben genomen, de Financieele Commissie in 1908 benoemd, in welke commissie drie leden van den tegenwoordigen Raad, namelijk de Ondervoorzitter, de Heer A. G. STATIUS MULLER, en de Heeren LANSBERG en SUTHERLAND zitting hadden, kwamen tot eenzelfde negatief besluit. Na een grondig onderzoek verklaarden zij, dat het Hof geen vermindering van leden gedoogde, dat de ambtenaren ter Griffie werkzaam tot een minimum waren gereduceerd, dat het Parket niet kon verminderd worden en geen combinatie van Hof en Kantongerecht mogelijk was. Elk eiland moest zijn eigen gezaghebber bezitten, de Raden van Justitie konden aldaar niet worden gemist. Deze verklaring is gegeven bij meerderheid van stemmen. In 3 jaar tijds is in den toenmaligen toestand geen verandering gekomen. Als iets gewettigd zou wezen dan zoude het een vermeerdering van personeel zijn, daar aan verschillende departementen door nieuwe wetten en regelingen het werk zeer is toegenomen. Toch heeft de Gouverneur dat niet gedaan om der bezuinigingswille.

Nu nog meer te eischen klinkt wel wat onredelijk.

Met verwondering vraagt Spreker zich af, wat er toch geschied is, dat sommige leden zich thans in de Openbare Zitting zoo geheel anders uiten dan in de stukken gewisseld met het Bestuur. In het bizonder valt er een opmerkelijk verschil waar te nemen tusschen het Voorloopig Verslag en de rede van den Heer GORSIRA. In het Voorloopig Verslag leest men wel betuigingen van instemming met 't Bestuur, doch geen klachten werden vernomen, geen kritiek. Is het dan de Memorie van Antwoord, welke daartoe aanleiding heeft gegeven? De aanhef van het Eindverslag doet dit vermoeden, omdat verscheidene leden zich daar onvoldaan verklaarden over de Memorie van Antwoord en beweren, dat op verschillende punten, in het Voorloopig Verslag in den breede besproken, in het geheel niet of slechts zeer oppervlakkig door den Gouverneur is ingegaan, en dat positief gestelde vragen onbeantwoord zijn gebleven.

Het Bestuur blijft deze bewering voor onbewezen houden. Punt voor punt werd kort en zakelijk beantwoord, waar noodig werd het standpunt van het Bestuur breedvoerig uiteengezet. Maar als meerdere jaren achtereen telkens hetzelfde wordt gevraagd, meent het Bestuur ditmaal met een korter antwoord te kunnen volstaan. Dat sommige leden, die deze telkens herhaalde vragen dit jaar opnieuw stelden, thans zich onbevredigd toonen, kan het Bestuur niet voorkomen.

Evenmin als iemand ter wereld, kan ook het Bestuur 't niet iedereen naar den zin maken.

Wat het budgetrecht betreft, waarover de Heer GORSIRA gesproken heeft, daar is een groot verschil tusschen de verhouding van den Gouverneur tot den Kolonialen Raad en tusschen de verhouding van de Regeering tot de Staten generaal. De Koloniale Raad heeft geen zelfstandige macht, en is slechts geroepen zijne mederwerking te verleenen aan het Bestuur.

Heeft ZExc. de Minister goedgevonden de Commissie van Handelspolitiek om advies te vragen omtrent de verbreeding onzer haven, de Gouverneur zal zeer zeker niet in gebreke blijven den Raad te consulteeren, zoodra hij een afgerond voorstel kan voorleggen.

De uitgifte van gronden is een zeer moeilijke zaak, welke de volle aandacht van het Bestuur heeft. Het voorstel van Pastoor MEYKNECHT wordt overwogen.

Daar de Gouverneur het Rapport van de Landbouwcommissie onmogelijk rond kon zenden, voor hij het zelf ontvangen had en het onmiddelijk rond heeft gezonden, toen het ontvangen was, treft het Bestuur in deze geen enkel verwijt.

De insinuatie over benoemingen laat Spreker voor wat ze zijn.

Aan den gezaghebber van Grol komt eerder een woord van hulde toe dan van blaam. Op het eertijds doodarme St. Eustatius is thans een begin van welvaart gekomen. Het incident in het katoenhuis had plaats op 10 Januari. Het gebouwtje was vol met katoen van kleine planters, verschillende moesten zelfs worden afgewezen. Nu had de planter in quaestie een partijtje ruwe katoen, waarop geen voorschot was gegeven, zonder toestemming van den gezaghebber in het gebouwtje laten plaatsen, wat natuurlijk door den gezaghebber verwijderd werd. De belanghebbende weigerde echter de katoen in ontvangst te nemen, waarop de gezaghebber ze officieel in de landskantoren liet opslaan. Toen deze katoen later gegind en verkocht werd, was er nog 3 kilo meer dan oorspronkelijk was opgegeven. Schade werd er dus niet geleden.

De directeur van het departement van Openbare Werken, de Heer **W. A. J. Th. Zelle**, kwam nu aan de beurt, maar beperkte zich uitsluitend tot de verklaring, dat de Raad wel degelijk wist, hoe groot het katoenhuisje op St. Eustatius moest zijn, daar de toelichtende staat zegt, dat er plaats moest zijn voor 50 à 70 balen. Maar wil de Raad 't nu eens heel precies weten, dan kan Spreker mededeelen, dat het gebouwtje uit twee gedeelten bestaat. In het eene, het kleinste, staat de motor geperst tusschen de wanden; er is nauwelijks plaats genoeg voor den machinist om overal bij te kunnen, het andere heeft een grondoppervlak van 4–5 M. Dit nu is werkelijk te klein. Daarbij, in het belang der culture, om de katoen voor brand te kunnen vrijwaren en ook zuiverder te kunnen opslaan is een afzonderlijk gebouwtje waar het vuil van den motor niet doordringt, hoog noodig.

Hierna kwam de Schoolopziener, de Heer **W. C. J. van Leeuwen** aan het woord, nadat de Administrateur van financiën nog even de gelegenheid had om te verklaren, dat na ontvangst van het ministerieel schrijven, slechts heele kleine grondjes waren uitgegeven, die van te voren reeds waren aangevraagd.

De Schoolopziener weersprak de klachten over het Openbaar Onderwijs en noemde ze overdreven. Zeer juist was de opmerking, door den Gouverneur gemaakt, dat wij over het algemeen ons niet meer herinneren wat wij eigenlijk wisten, toen wij de school verlieten. Onze hoogere ontwikkeling is eerst later geleidelijk en ongemerkt gekomen. Klachten over het onderwijs worden overigens overal vernomen, omdat het leven, de strijd om het bestaan, hooger eischen begint te stellen. Spreker zou liever van schommeling dan van daling van het peil willen spreken. En deze schommeling hangt van zeer vele bijomstandigheden af, welke niet het onderwijs raken. De indeeling van 1½ jaar-cursussen wordt nergens ter wereld gevonden en zou ook zeer nadeelig zijn voor de leerlingen die blijven zitten, daar zij dan 3 jaar moeten wachten alvorens tot eene hoogere klasse te kunnen worden toegelaten.

De persoonlijke onaangename verhouding tusschen onderwijzers onderling hebben nimmer verkeerden invloed gehad op het onderwijs der leerlingen.

Over het voorstel om Duitsche onderwijzers aan te stellen kan Spreker zich moeilijk uitlaten, daar er nog geen afgerond voorstel gedaan is.

De tijd. landbouwkundige, de Heer **C. B. Dussel** gaf toe, dat tot dusverre de meeste pogingen om den landbouw op Curaçao te verbeteren gefaald hadden, maar dit was toe te schrijven aan het gebrek van een vaststaand werk-program. Daarom wilde 't Bestuur in de toekomst ook niet langer zoeken naar nieuwe cultures, maar meer trachten de bestaande te verbeteren. Allereerst moest derhalve meer werk worden gemaakt van grondbewerking. Dit was een allereerste factor voor verbetering van den landbouw op Curaçao. Hierbij zou zich aansluiten een proef om verbetering van den grond door het uitzaaien van alfalfa en het werken met kunstmeststoffen.

De Adviseur in visscherijzaken, DR. **P. J. van Breemen** verklaarde, dat de handel in ijsvisch volstrekt niet staat of valt met de „Prinses Juliana", maar toen de plannen voor het bouwen van een koelhuis op Aruba werden overwogen, stond de „Prinses" op stapel en zoo werd dit stoomschip in de oorspronkelijke bespreking der plannen opgenomen.

De bestaande zeilvaart is beslist onvoldoende om deze nieuwe industrie te doen gelukken, maar een geregelde vaart, zooals vroeger met de „Gouverneur van Heerdt" zou reeds voldoende wezen. Omdat de moeilijkheden met de „Prinses Juliana" nog niet zijn opgelost, kon Spreker nog niet met een nieuw voorstel komen, maar moet afwachten wat er beslist wordt.

Waren deze moeilijkheden voorzien, dan zoude een andere exploitatie van af den beginne verkieslijker zijn geweest. Het koelhuis is van zeer groot belang voor de verdere ontwikkeling der visscherij van Aruba. Voor gekoelde visch maken de visschers veel hoogere prijzen dan voor de, zooals vroeger, gezouten visch. Best mogelijk dat een kleine koelmachine aan boord der visschersschepen kan worden meegegeven. De proeven met het koelhuis moeten eerst nog worden voortgezet en meer bekend raken. Maar Aruba zelf is er zeer tevreden over.

De Leider der vlechtindustrie, de Heer **H. J. Cohen Henriquez** bedankt den Heer ZEPPENFELDT voor diens waardeerende woorden.

Zeer moeilijk valt het een afdoend antwoord te geven op de gestelde vraag, wat Spreker denkt over de toekomst der hoedenindustrie. Deze volksindustrie is nog slechts in haar allereerste wording. Maar daar zij er overal goed ingaat, zich snel uitbreidt, steeds zich verbetert, telkens nieuwe bestellingen ontvangt, zoodat door den uitvoer der hoeden de uitvoer van Curaçao reeds aanmerkelijk gestegen is, meent Spreker zich gerechtigd tot de volmondige verklaring, dat deze industrie zeer veel belooft voor de toekomst, reeds nu aan de concurrentie het hoofd kan bieden, en door verbetering der vlechtmethode zeer zeker spoedig een goede plaats zal veroveren op de wereldmarkt. Onbekrompen steun van Bestuurswege is voor de verdere ontwikkeling dezer nijverheid beslist noodig. Spreker hoopt dat de boschculture der stroopalm in Suriname slagen zal, opdat ter verkrijging van het noodige stroo

---

koude, achter elkander voort als spookgestalten in het bleeke maanlicht, dat fantastische schaduwen wierp op den steenigen bodem en grillige vormen tooverde op de rotsige berghellingen. Slechts hoorde men het scherpe gekletter der paardehoeven op de groote, gladde steenen, en als begeleiding het onafgebroken, sombere gebruis der voortstuwende watermassa's in de rivier aan onze zijde. Hoe dichter wij Timótes naderden, des te kouder werd de avondlucht en toen wij tegen halftwaalf de stille, levenlooze straat van het dorp binnenreden, overviel ons zulk een scherpe koude, dat wij, met armen en beenen zwaaiend, naar warmte zochten, en zoo spoedig mogelijk als de gastvrijheid van den pastoor het toeliet, ons te slapen legden, niet slechts om rust, maar vooral om warmte te genieten.

De koude, die ons bij het binnenrijden van Timótes zoo plotseling overvallen had, was een voorbode van den beruchten Paramo een ruim 4000 meter hoogen berg, dien wij nog te bestijgen hadden. Om echter te groote vermoeienis te vermijden bleven wij den volgenden dag te Timótes, en reden eerst na den middag uit, naar de posada „La Venta" aan den voet van den Paramo waar wij zouden overnachten. De naam „La Venta" is eene herinnering aan de beroemde Venta waar Don Quijotte, volgens het geestig verhaal van Cervantes op zijn eersten tocht, tot ridder geslagen werd door den „Ventero" bijgestaan door diens twee dochters. Wij vonden in onze Venta weinig wat ons aan dit kluchtig tooneel herinnerde: slechts de eigenares en haar dochter zouden desnoods voor Doña Tolosa en Doña Molinera kunnen gefungeerd hebben. Wat er van zij, de vinnige koude die er heerschte en ons meer herinnerde aan een hollandschen December-avond dan aan een avontuur in het warme Mancha, het land van Don Quijotte, was voldoende om ieder die hier met de romantische ideëen en de geëxalteerde verbeelding van den dolenden ridder zou zijn aangekomen, terstond tot de nuchtere werkelijkheid terug te roepen.

Wij gingen dien avond vroeg naar bed, en ofschoon wij ons half gekleed te ruste legden onder een dikken reisleken, werden we voortdurend door de koude geplaagd, die door de reten van het kleine vertrekje naar binnen drong. Den volgenden morgen tegen half vijf bestegen we, met mantels, reisdeken en zakdoeken ingepakt als voor een pooltocht, onze paarden, en terwijl de maan en de sterren, die fonkelden als in een vriezenden winternacht, onzen weg beschenen, beklommen onze paarden den harden, rotsweg, die kronkelend in duizendvoudige bochten ons op den Paramo zou brengen. Hoe hooger wij stegen, des te kouder en scherper werd de wind, die ons, ondanks de dikke, warme kleeding, deed rillen en huiveren, en onze beenen en handen verstijfde. Doch, tegen half zes daar „rees het alvermogend licht", en de rozenvingerige dageraad spreidde haar vuurgloed over de ons omringende bergtoppen, die met hun donkere, onheilspellende puntige toppen scherp afstaken tegen den lichtenden hemel met de verbleekende nachtlichten. Grootsch en diep indrukwekkend was de aanblik op het diepe, wijde dal beneden ons, waar de nevelen van den nacht nog zwaar en somber nederhingen. Zóó moest de eerste scheppingsdag geweest zijn, toen God het licht ten leven riep, dat zijn eerste stralen deed schijnen over de aarde, die woest en ledig was, en de duisternissen verdreef, die over de diepte der afgronden zweefden.

Doch voort ging het weer, steeds hooger en hooger, en bij het wenden onzer paarden was het alsof we nu van het leven in den dood gingen. De weg vóór ons lag nog in 't half duister, doen de zon nog te laag stond om hem te beschijnen. Spoedig begon ook de plantengroei schaarsch en dor te worden, en kleine bevroren beekjes bewezen, dat hier geen plaats was voor frisch, opbloeiend leven. Nu kwam de ijverige wind in volle kracht op ons af, als ware hij tuk op zulk een onverwachten buit. Een gevoel van verlatenheid maakte zich van ons meester. Niets ontmoetten wij op onzen weg: geen vogel die met zijn vroolijk gezang de lucht vervulde, geen insekt, hoe klein ook, dat met zijn kleurenpracht eenige afwisseling bracht in die eentonige, dorre, onherbergzame oorden. En ten slotte, hoog boven alles uit, de sneeuwtoppen van de Sierra Nevada, schitterend in het zonlicht, doch verdubbelend het gevoel van koude en verlatenheid.

Wij waren op het hoogste punt van den Páramo, 4.120 meter boven den zeespiegel. Een houten kruis, het eenige dat ons aan de menschenhand herinnerde, duidde den top des bergs aan. Doch wegens den kouden wind, konden wij hier niet rusten van de moeitevolle bestijging. Wij zochten een lager gelegen rustplaats, beschut tegen den wind en beschenen door de nu reeds warme zonnestralen. Daar gebruikten wij eenige versterkingen, en na een korte pauze vervolgden wij onzen weg, nu dalend over de verschillende lagere bergen.

Tegen den middag passeerden wij S. Rafaël, het hoogst gelegen dorp (3.190 meter) der Venezolaansche republiek. Opvallend was hier de frische, blozende gelaatskleur en het donker, blauwzwarte haar van mannen en vrouwen. Hun geheele lichaamsbouw wees op een gezond en sterk geslacht, dat in de koude maar zuivere berglucht zijn kracht en energie ongerept bewaard heeft.

Het vervolg van onzen tocht bood verder weinig bijzondere belangrijkheden, tot wij tegen den avond de overige toppen van de Sierra Nevada van Merida in hun reusachtige vormen zagen opdoemen: een teeken dat wij het doel van onze reis naderden.

Aan een artikel van Dr. Jahn, een duitsch geoloog, die verleden jaar nauwkeurige trigonometrische opnamen deed, betreffende de hoogten der verschillende toppen der Sierra, en ook persoonlijk, in gezelschap van eenige Venezolanen, verschillende excursies maakte naar de sneeuwtoppen, ontleenen wij het volgende: „De Sierra Nevada van Merida kan verdeeld worden in vijf hoofdtoppen, (*picos*) op hun beurt uit verschillende min of meer besneeuwde neventoppen (*picachos*) samengesteld. De nauwkeurige opmetingen, door ons in Januari 1911 te Merida en omstreken gedaan, hebben als resultaat gegeven, de juiste hoogten der verschillende toppen, te weten:

El León, 4.680 M.; *El Toro*, 4.777 M.; *La Columna*, 5.005 M.; *La Concha*, 4.874 M. en *La Corona*, 4.727 M.

De *Columna* bezit evenals de *Corona*, een machtig ijspantser, welks dikte 25 meter bedraagt; iets minder is de ijskorst van de *Concha*, doch de *Toro* en de *León* missen een eigenlijk gezegden gletscher, en zijn slechts door kleinere sneeuwvlekken bedekt, die langzamerhand verminderen en ten slotte geheel zullen verdwijnen." Deze vermindering der sneeuw op de Sierra is een feit, dat door ouden van dagen geconstateerd wordt en ook bewezen is ten opzichte der sneeuwtoppen in Chili en Ecuador.

Nadere bijzonderheden over de ijsmassa's hopen wij later mede te deelen, als wij in de gelegenheid zijn geweest persoonlijk een der toppen te bestijgen.

Mogen deze regelen bijdragen tot waardeering van het Venezolaansch natuurschoon. Iederen Curaçaönaar die eens wenscht op te frischen, kan ik een reisje naar Merida en Sierra Nevada recommandeeren.

———

deze industrie onafhankelijk worde. En dan is de toekomst dezer volksnijverheid ten volle verzekerd.

Na nog een korte repliek der verschillende leden die het eerst gesproken hadden, werden de algemeene beraadslagingen gesloten door den Voorzitter en de vergadering voor een kwartier geschorst.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van 't Weekblad „Amigoe di Curaçao"

Alhier.

Naar aanleiding van het in Uwe couranten van den 20n. en 27n. April jl. onder het hoofd „Mac-Adam wegen" voorkomende, heb ik de eer Uwe Redactie te verzoeken het volgende wel in Uw blad te willen opnemen.

Zooals terecht werd opgemerkt, heerscht in tijdperken van langdurige droogte alom op Curaçao de stofplaag. De geheele Atmosfeer is bezwangerd met het fijne witte stof, dat zich overal verspreidt en alles doordringt. Men vindt het op de buitenwegen en eveneens op de 240 M. lange gruisstrook in de Breedestraat zelve Hoeveel te meer moet die plaag zich doen gevoelen wanneer bij eene dergelijke droogte in de genoemde betrekkelijk nauwe straat ongeveer 1000 M³ grond moeten worden ontgraven en vervoerd, steenstukken gestort en het bindmiddel voor de bovenlaag verspreid. Niemand betreurt meer dan ik, dat den bewoners van de Breedestraat die recordstofplaag, zooals Uwe Redactie deze noemt, niet kon bespaard blijven. Zij kunnen zich echter troosten met de zekerheid, dat de nieuwe weg wel verre van een fiasco te zijn, na zijne voltooiing en enkele maanden gebruik, zal blijken eene groote verbetering te wezen. Trouwens eenige van de meest hoogstaande en ontwikkelde bewoners van de Breedestraat betuigden mij nu reeds hunne tevredenheid over den nieuwen aanleg.

Die weg toch is geen „Mac-Adam in zijn eersten vorm", doch een steenslagweg van de nieuwste constructie, bij den aanleg waarvan gebruik is gemaakt van alles wat de ondervinding op dit gebied geleerd heeft. De naam Mac-Adam werd vroeger gekozen, omdat die naam deze soort van wegen het best typeert. Wie verlangend is daaromtrent meer te weten verwijs ik naar de Afd. XV. Wegen, van de Waterbouwkunde van de Hoogleeraren N. H. Henket, E. Steurwald en C. M. Schols en den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat J van der Toorn, verkrijgbaar bij de Gebr. van Kleef te 's Gravenhage. Uit het genoemde werk zal men de overtuiging kunnen putten, dat de bewering „de steenslag voor dergelijke wegen behoort te zijn van basaltsteen" onjuist is. Gelukkig, want indien zij juist ware, zouden in landen, die geen basalt bezitten, ook geen steenslagwegen gemaakt kunnen worden. De kosten bij aanvoer van elders zouden voor dit doel te hoog zijn. Men maakt steenslagwegen dan ook van verschillende steensoorten als graniet, zandsteen, kalksteen, basalt, porfier, kwarts enz. In Nederland wordt meestal stukgeslagen grind (kwarts) gebruikt.

Talrijke proeven door de ingenieurs Boisvilette en Doyat genomen ter bepaling van het weerstandsvermogen van verschillende soorten van steenslag hebben geleerd dat de weerstand tegen verbrijzeling in KG. per cM³ bij stukken van 7 tot 15 cM. zijden gemiddeld bedraagt bij drie zandsteen-soorten 330,490 en 590, bij kalksteen 440, bij graniet 760, bij basalt 440. Hoewel graniet (niet basalt) dus verre de voorkeur boven andere steensoorten verdient en het van groot belang is een goeden steenslag te verwerken, is men evenals te Curaçao meestal niet vrij in de keuze van het materiaal en moet men terwille van de kosten gebruiken wat in de nabijheid goedkoop beschikbaar is.

Door alleen harde kalksteen te verwerken, is getracht hier een zoo goed mogelijken steenslag te verkrijgen.

Als bindmiddel van de bovenlaag is gebezigd de kalkhoudende klei van Plantersrust, die bij herstelling van andere wegen uitstekend heeft voldaan en met den steenslag eene voor water ondoordringbare en vaste laag vormt, die weinig of geen stof afgeeft.

De door niets bewezen beweringen „de Mac-Adam zelf is nu hier de stofproducent en gros geworden" en dergelijke laat ik gaarne voor rekening van hem die ze neerschreef.

Toen de nu in aanbouw zijnde weg werd geprojecteerd, is in verband met het bestaande verkeer ook een klinker-bestrating voor de Breedestraat in overweging genomen, Er is echter van afgezien om de hooge transportkosten van de klinkers uit Nederland. Asphaltwegen zijn nog duurder. Zij hebben gekost per M² te Berlijn f 9.90, te Parijs f 7.15, te Amsterdam f 7.— Dit laatste cijfer aanhoudende zou eene asphaltbestrating van de Breedestraat tot aan den Kortijnweg met een oppervlakte van ongeveer 4200 M², zonder het opbreken van de oude bestrating en het grondverzet, f 29.400 kosten.

Teer-steenslagwegen of andere geteerde wegen zou ik niet gaarne in de tropen toepassen. Het is te voorzien dat dit middel tot stofwering erger zou blijken dan de kwaal.

Curaçao, 7 Mei 1912.

W. A. I. T. Zelee.

tijd. Directeur v/h Dep'. v. O. W.

Naschrift van de Redactie.

Uit ons eerste artikel blijkt eveneens met duidelijke woorden, dat ook wij den nieuwen aanleg van de Breede-straat een groote verbetering noemden: „De stoomwals heeft daar degelijk werk verricht, de weg heeft nu een gelijke oppervlakte gekregen. Het oorverdoovend geratel der rijtuigen heeft opgehouden. Zoowel het rijden als het wandelen kan nu zonder schokken of struikelen plaats vinden. Het is onder dit toezicht behagelijk geworden" enz. enz.

In zoover zijn allen zonder uitzondering het roerend eens met die „meest hoogstaande en ontwikkelde bewoners van de Breede-straat".

Doch daarom mag men toch wel een vergelijking maken en de stofplaag, die wij er nu voor in de plaats gekregen hebben als tegenwicht daar tegenover stellen. Doch wij waarschuwden reeds in datzelfde artikel, dat het voorbarig zou zijn, nu reeds de conclusie te trekken, dat de eerste Mac-Adam-weg in onze kolonie een volledig fiasco gemaakt heeft. Wij hopen, dat de bewoners van de Breedestraat zich met ons zullen troosten door de stellige verzekering van den Heer Zelle, dat na de voltooiing en na eenige maanden gebruik de nieuwe aanleg dezer straat (ook wat de stofplaag betreft ? ? ?) een groote verbetering zal zijn.

Wij raden zelfs in gemoede aan, nog eenige maanden langer geduld te oefenen, en ook den regentijd af te wachten.

Misschien dat deze ook nog andere verrassingen zal brengen.

Mijnheer de Redacteur;

In het overzicht, dat U in Uw blad van ll. Zaterdag van de vergadering van den Kolonialen Raad van j.l. Donderdag geeft, komt eene vergissing voor ten opzichte van een woord dat ik zou gebruikt hebben.

U zegt in dat overzicht, dat ik tenslotte uitdrukkelijk wenschte te verklaren, dat ik de mededeeling van de onkostenopgaven der kamertjes in het krankzinnigengesticht, mij persoonlijk door den Administrateur van Financiën gedaan, werkelijk had overgebracht in de afdeelingen, terwijl door mij gesproken is, van de onkostenopgaven der *cellen*.

Waar mijn geheele betoog in den Raad met betrekking tot dit onderwerp er op gebaseerd was, dat geen kamertjes, maar wel degelijk *cellen* werden aangevraagd, meen ik U op deze vergissing te moeten wijzen.

Uit mijne redevoering, welke U op schrift in handen hebt gehad, zult U zich van de juistheid van mijn bewering wel kunnen overtuigen.

Door de opname van dit schrijven in Uw geacht blad, zult U mij ten zeerste verplichten.

Achtend

Ed. S. Lansberg

Curaçao, den 14 Mei 1912.

Naschrift van de Redactie.

De Heer Lansberg zal zich herinneren, dat wij om half twaalf de vergadering hebben verlaten en dus niet bij zijn betoog over art 32a tegenwoordig zijn geweest; ook hebben wij dit niet in handen gehad.

Waar wij nu de redevoeringen der verschillende Sprekers niet volledig wedergeven, maar alleen den zin van het gesprokene, konden wij niet weten, dat de Heer Lansberg hechtte aan het woord *cellen*, daar de Directie *kamertjes* heeft aangevraagd en de Gouverneur, volgens de oude terminologie der Begrootingen het woord *cellen* bezigend, toch uitdrukkelijk verklaarde, dat er in het krankzinnigen-gesticht alhier *feitelijk* geen cellen bestaan. Hadden wij echter vermoed, dat het den Heer Lansberg om dit woord doen was, wij hadden het zeker gebruikt.

Berichten uit de Kolonie.

Gouvernements-huis.

Het bal was Zaterdagavond zeer geanimeerd.

Dinsdag bood de Heer Gouverneur een diner aan de Leden van den Raad van Bestuur, en van den Kol. Raad, waarbij ook aanzaten de Kolonel van Hr. Ms. „Zeeland", de Kapitein-Commandant van het Garnizoen, de Gedelegeerden van het Bestuur ten Kol. Raad, de Consul van Costa Rica en de beide Adjudanten.

Koloniale Raad.

Nadat de Voorzitter, daartoe gemachtigd door den Gouverneur, het Zittingjaar 1911—1912 gesloten had onder dankbetuiging aan de Leden voor hun gewichtigen arbeid, werd het nieuwe zittingjaar 1912—1913 ten negen ure plechtig door den HEG Heer Gouverneur geopend. De Openingsrede geeft een volledig overzicht van den algemeenen toestand der Kolonie, welke, God zij dank, niet slecht is en zelfs een blij uitzicht opent voor een betere toekomst.

Hoedenindustrie.

De Heer H. J. Cohen Henriquez heeft Maandag Montaña en Dinsdag Sta. Rosa bezocht. Door de goede zorgen der Eerw. Pastoors was het volk flink opgekomen, zoodat honderden hun nut hebben kunnen doen met de duidelijke uiteenzetting en verklaring door den Heer Henriquez gegeven.

Moge de betere vlechtmethode overal ingang vinden. Hoe beter een hoed wordt afgewerkt, hoe hooger de waarde, hoe grooter voordeel voor de vlechters.

De Heer Henriquez zal ook voor de buiten-cursussen bollen en rooktoestellen beschikbaar stellen.

De volgende week gaat ZEd naar Bonaire.

Een zeer verblijdend nieuws is, dat dezer dagen, nu eigenlijk de slappe tijd voor de vlechtindustrie is ingetreden, weer een groote bestelling is ingekomen, zoodat er volop werk is.

Tentoonstelling-Deventer.

Wij zijn Donderdagavond een kijkje wezen nemen. 't Was zeer de moeite waard. De zending voor deze koloniale tentoonstelling van kunstnijverheid bestaat uit een fraaie collectie hoeden en Spaansch kantwerk. Opgemerkt werden een paar dameshoeden volgens de nieuwste mode kant en klaar opgemaakt. Maar vooral onder het kantwerk waren verschillende voorwerpen buitengewoon fijn, mooi van teekening en keurig afgewerkt.

Deze zending maakt zeker een goede reclame voor onze hoeden en voor ons kantwerk. De Heeren der Commissie hebben eer van hun werk.

D. A. H. I. G. D.

De Vereeniging „De Armen Helpen Is God Dienen" zal Zaterdagavond met medewerking van het Curaçaosch Philharmonisch Orkest een uitvoering geven ten bate der Vereeniging *Eendracht maakt macht*. De voorstelling wordt gegeven in het lokaal dezer laatsgenoemde vereeniging.

Calypso.

Het bootje, dat een nieuwe vaart zal openen tusschen Curaçao en Venezuela is begin dezer week hier aangekomen en gisteren naar Coro vertrokken.

C. D. Meyer.

Wij wenschen onzen geachte Collega heeler harte geluk met den goeden afloop der operatie en wenschen hem een spoedig volledig herstel.

A. Jesurun.

El Monitor Ibero Americano heeft een mooi artikel gewijd aan den Heer A. Jesurun, wat door *El Boletin Comercial* werd overgenomen. Wij verheugen ons, dat de groote verdiensten van den Heer Jesurun zoo openlijk, tot zelfs in het Buitenland, gehuldigd werden.

Een illusie minder.

Onder de 23 door ons opgenoemde havens in West-Indië staat Curaçao niet bovenaan, maar komt op de zevende plaats.

De vorige week zagen wij over het hoofd, dat voor Curaçao de inhoudsmaat in M³. was opgegeven en voor de overige havens in tonnenmaat.

Met Pensioen.

De met verlof in Europa aanwezige officier van gezondheid der 1e kl. van de landmacht in West-Indië P. K. Th. Lens, is met ingang van 24 April, ter zake van een niet in en door den dienst ontstaan lichaamsgebrek, eervol uit den militairen dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7,30 OVERZIJDE te geven door de Militaire Kapel.

PROGRAMMA.

1. Le Volontair...Polka-Marsch...O. Metra
2. Adieux Bourgogne Ouverture F. Mourgue
3. Bella Elisa Schottisch [1 uitv.] A. Jöger
4. Castigliana.........Fantaisie.........G. Violetta
5. Sons of the brave.......March.......Bidgood
6. Im Tem Himmel...Potpourri...O. Fetras
7. Valse Brune.........[1e uitv.]......G. Krier
8. La Borinqueña.........Danza.........F. Astol

Concert van de Zeeland.

Een flink hoezee! voor onze Jantjes! Het concert, Donderdagavond door een 12 tal musiceerende Jantjes gegeven, is best van stapel geloopen. Ze deden het netjes. Wat schuchter eerst en angstig nog vasthoudend aan de maat, als waren ze niet heel zeker hoe het wel af zou loopen, maar hun nieuwe instrumenten klinken mooi en de verdeeling der partijen is zeer goed. Ze staan onder goede leiding, en zullen het nog wel verder brengen.

De belangstelling van het Publiek was zeer groot en dankbaar is door allen genoten.

Jongens, komt maar weer gauw terug. Maar stuurt dan, op z'n laatst 's Zaterdags te voren, een program aan onze redactie, dan komen jullie in de krant.

Kon. West-Indische Maildienst.

In de alg. vergadering van aandeelhouders werd de balans-, winst- en verlies rekening goedgekeurd. De heer jhr. P. Hartsen werd als commissaris herkozen. De vergadering besloot dat in de vacature ontstaan door het aftreden van den heer R. W. Boissevain zal worden voorzien.

De voorzitter deelde mede dat commissarissen binnen bekwamen tijd een voorstel tot voorziening in de vacature aan aandeelhouders zullen doen.

In Suriname loopt het gerucht, dat voortaan de hollandsche boot op haar thuisreis deze kolonie niet meer zal aandoen, maar van Trinidad rechtstreeks naar Europa zal vertrekken. De verbinding Suriname—Trinidad wordt door de vruchtenschepen onderhouden.

Een ingenieur naar Suriname.

„Naar aanleiding van berichten uit Suriname, die melden dat door den Minister van Koloniën een ingenieur van het Departement naar de Kolonie zal worden gezonden tot onderzoek van de geschiktheid van het stoomschip Prinses Juliana voor reizen tusschen de eilanden, vernemen wij dat hierover wel met de Surinaamsche Regeering van gedachten gewisseld is, maar dat omtrent die uitzending nog niets vastgesteld, veel minder daarvoor een technisch ambtenaar h. t. l. aangewezen is.

't Is nog de vraag of aan het denkbeeld wel gevolg zal gegeven worden".

Tot zooverre het curieus bericht, dat wij uit *Het Vaderland* knipten. 't Gaat natuurlijk over Curaçao. Maar in Holland verwart men herhaaldelijk onzen eilandengroep met het vasteland van Guyana, die toch duizend K. M en meer van elkander liggen. Daarom grijpen wij deze gelegenheid aan op deze hopelooze verwarring eens te wijzen.

De mail aan boord van de „Titanic."

In de „St.-Ct." no. 93 maakt de directeur generaal der posterijen en telegraphie bekend, dat zich aan boord van de „Titanic" onder meer bevonden de brievenmalen, welke uit Nederland naar Noord-Amerika zijn verzonden op 9 April j.l., met den trein van 8.5 a. m. van Amsterdam naar Vlissingen.

Aan de „N. R. Ct." wordt medegedeeld, dat zich aan boord van de „Titanic" ook een belangrijke Nederlandsch-Amerikaansche post bevond namelijk de correspondentie uit Nederland verzonden van Zaterdag 6 dezer af na het vertrek van een stoomschip van de Holland-Amerika lijn uit Rotterdam, tot en met Dinsdag 9 dezer 's avonds, met de nachtboot over Queenstown. Door dat er Dinsdag 9 dezer geen boot van de Norddeutsche Lloyd uit Southampton was vertrokken, was de post aan boord van het vergane stoomschip zoo buitengewoon groot (3481 postzakken).

Behalve de post voor de Unie zelve, bevatte zij hoofdzakelijk correspondentie voor Canada, Mexico, de Midden Amerikaansche republieken, Cuba, Jamaica, Haïti, San Domingo, Ecuador, Peru en Bolivia gedeeltelijk.

De post voor Curaçao, Dinsdag 9 dezer 's avonds van hier verzonden, moet mede op het vergane stoomschip aanwezig zijn geweest.

Het ongeluk op de „Zeeland".

Uit een brief, gedateerd 27 Maart. van een der opvarenden van het oorlogsschip „Zeeland", verneemt „Het Volk" het volgende, omtrent het aan boord van dat schip plaats gehad hebbende schiet ongeluk:

„Het gebeurde op den ochtend van 27 Maart tusschen 8 uur en half negen bij het schijfschieten op Klein Bonaire met de kanonnen van 7 5 cM. stuurboord achter.

Als oorzaak wordt beschouwd, dat het buskruit van een der patronen, terwijl deze in het kanon zat met

nog gedeeltelijk open sluitstuk, is ontbrand.

De huls vloog er weder van achteren uit, evenals bij het ongeluk verleden jaar op de „Hertog Hendrik". De lader bleef onmiddellijk dood. De commandeur van het stuk werd zwaar in het gezicht en aan den schouder verminkt. De hulzenvanger werd zwaar aan zijn arm gewond, welk lichaamsdeel hij vermoedelijk zal moeten missen.

Terwijl wij dit schrijven, zijn wij op weg naar Curaçao, om de gewonden naar het hospitaal te vervoeren.

De commandeur is ook meer dood dan levend. De andere zwaar gewonde is de patronen-aangever, die zijn linkeroog denkelijk wel kwijt zal zijn, terwijl zijn arm er nog aan een velletje bij hing.

De bodem van de huls is met zulk een kracht tegen de ketelkap gevlogen, dat daarin een gat van 1½ d.M. werd geslagen.

Een commissie van onderzoek is benoemd. De slagdop der patroon werd nog in denzelfden staat bevonden als waarmee hij uit de munitiebergplaats kwam.

De oorzaak zit dus in de kwaliteit van het buskruit, dat vanzelf ontbrand is.

De gedoode is de matroos 2e klasse Ad. Rein; de zwaar gewonden zijn: korporaal J. C. Verkuilen; marinier 2e klasse C. M. Doesburg; lichtmatroos F. Leenhouts; de lichtgewonden: marinier 1e klasse H. v. d. Laar; mariner 2e klasse J. v. d. Horst; marinier 2e klasse F. H. J. C. v. Leek; marinier 3e klasse A. C. P. Harthoorn. Een paar officieren liepen nog eenige schrammen op".

Tot zoover de briefschrijver. Gelukkig, dat de gewonden goed vooruitgaande zijn en er beter af zullen komen, dan men aanvankelijk schijnt gevreesd te hebben.

Marktbericht
van den
Curacaoschen Handelsbond.

Van 17 Mei 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	0 22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0 80
DIVIDIVI per K,G.........................	„ 0 05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0 70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G............................	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G..............	„ 1.20
WOL per K.G..................................	„ 0,12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.45
BEENDEREN per K.G....................	„ 0,02
RECINUS-ZAAD per K.G...............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa) :	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 4.12½
„ „ 1 (gebleekt)„ „	„ 4,25
„ „ 2 „ „	„ 5.50
„ „ 3 „ „	„ — —
„ „ 3 „ „	„ ——
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ (OLA)	„ ——
„ „ 6 „ „	„ 7,50
„ „ 7 „ „	„ 9—
„ „ 8 „ „ (OLA)	„ 9—
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ (OLA)	„ 12—
„ „ 11 „ „	„ 12.50
„ „ 12 „ „ (OLA)	„ 18.50
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ (OLA)	„ 15—
„ „ 15 „ „	„ — —

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

97 ratten
31 muizen.

Buitenland.

CHINA.

De Hoogwaardige Bisschop F. GEURTS, apostolisch Vicaris te Yungpingfu, (China), zond in verband met de jongste gebeurtenissen in dat land, onderstaand schrijven aan Z. D. H. Mgr. den Aartsbisschop van Utrecht. Welwillend stelde Mgr. *Het Ctrm.* in de gelegenheid dit schrijven in zijne kolommen af te drukken.

Yungpingfu, 13 Maart 1912.
Monseigneur.

Een paar lijntjes over den toestand, dien wij hier beleven, maar die onder vele opzichten nog niet duidelijk is. Twee zaken echter zijn zeker n. l. dat China een Republiek heeft, en dat tot nu toe de Missies nergens rechtstreeks geleden hebben. Eenige dagen zijn Peking, Tientsin en Paotingfou (hoofdstad der Provincie) gedeeltelijk geplunderd en verbrand, doch de Missionarissen en Christenen hebben het minste ongeluk niet te betreuren, zelfs werden de Missiegebouwen (kerk, enz.) door de plunderaars beschermd. Waaraan die plundering toe te schrijven, weet men niet met eenige zekerheid te zeggen, maar de soldaten, wier werk het vooral was, deden het systematisch, als op commando. Wij zijn hier sinds een maand omsingeld van dergelijke oproerige troepen, zonder de minste tucht. Zij loopen gewapend de omgevende dorpen af en rooven wat hun van dienst schijnt. In de stad zelf hebben zij nog niets anders gedaan dan de geldkas leeg maken van een Chin. Bank en een vrouw doodgeschoten.

Deez' laatste dagen komt er een weinig kalmte, doch de bevolking is zeer ongerust. Wat kan het volk tegen ongedisciplineerde troepen, die misbruik van hun wapens maken, en geen gehoorzaamheid meer kennen, dan ook doen?

Wij worden beschermd door een vijftigtal christen jongelui goed gewapend, tegen een *mogelijken* aanval.

De toekomst is natuurlijk nog zeer onzeker, maar als de voorteekenen — en de beloften van den President aan den Bisschop van Peking — ons niet bedriegen, gaan de missies een tijd van voorspoed en bloei tegemoet. De menschen werken altijd, willens of onwillens, voor de zaak van O. L. Heer.

Met diepen eerbied en hoogachting blijf ik, Monseigneur,

Uw toegenegen dienaar
† F. GEURTS.

Advertentien.

R. S. H.

Morgen, Zondagavond ten half acht zal de St. Jozefs Gezellenvereeniging van de Overzijde in haar lokaal in de koraal van den Bisschop, haar laatste voorstelling geven in de landstaal van het genoemde drama: Heroïsmo Sacerdotal, gevolgd door het kluchtspel „Docter nobo".

De bijval die de uitvoering ten deel viel bij de voorstellingen in de afgeloopen week bewijst hoezeer de beide stukken den smaak van ons geëerd publiek voldeden. Daarom biedt de Vereeniging gaarne nog een gelegenheid aan voor een genotvollen avond.

Entréebiljet 1e rang fl 0.75.
2e rang fl 0.50.
Gereserveerde plaats vooraan fl 1.

Te bekomen aan de Alpargateria Cooperativa, Breedestraat, Otrabanda.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos lerevados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago — y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceiet de petroleo como un sustituto de aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es expelida íntegra por las evacuaciones intestinales, causando á la larga nflamación de las vías digestivas.

Carece por lo tanto de por la piedad esencial de todo alimento, la de ser asimilable y volverse parte de los tejidos orgánicos y no puede ni remotamente compararse con el aceite de hígado de bacalao, cuya propiedad de nutrir y fortalecer los organismos débiles lo han hecho tan necesario y tan justamente apreciado en todo el mundo.

Drukker :
B. L. BOGAERS.

Bekendmaking.

De ondergeteekende maakt hierbij bekend, dat de Breedestraat, Overzijde, tusschen de Rifwater- en Klipstraat, van af den 12n. Mei a. s. voor het verkeer met rij- en voertuigen wordt opengesteld en dat het verbod om de Klipstraat te berijden in de richting naar de Breedestraat weer in werking treedt.

Curaçao, den 10n. Mei 1912.
De Procureur-Generaal.
J. B. GORSIRA.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWEPPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1e. September 1910 t/m 28 Februari 1911, onder No. **9669 C** t/m No. **7994 D,** zal plaats hebben op *Donderdag*, den 23n Mei a. s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao 18 Mei 1912
De Voorzitter,
A. JESURUN.

Bekendmaking.

Het publiek wordt herinnerd aan Art. 2. der Verordening van 31 October 1901|29 Januari 4902 (P. B. 1902 No. 7) luidende:

„Iedere hond moet voorzien zijn van:

1o. een halsband met metalen plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;

2o. een door den Procureur-generaal te bepalen merkletter, die jaarlijks in de maand Mei door een ander wordt vervangen, en van wege het plaatselijk hoofd van Politie, wordt geslagen of wel in die plaat, of in een afzonderlijke penning, die aan den halsband moet worden vastgehecht, op vertoon van een door den ontvanger afgegeven quitantie, waaruit blijkt, dat de in art. 1 bedoelde belasting is betaald.

In het belang eener goede controle en ter tegemoetkoming aan klachten dat het inslaan der merkletter in de plaat van den halsband, die plaat doet breken, zal de merkletter niet dan in de in bovenaangehaald artikel bedoelde penning worden geslagen.

De penningen zijn aan de Hoofd wacht van Politie in de Willemstad verkrijgbaar tegen betaling van vijf centen.

Curaçao, den 1n. Mei 1912.

De Procureur-generaal,

J. B. GORSIRA.

HAVEN-NIEUWS.
VAN 11 MEI — 25 MEI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman	11 Mei	New-York	11 Mei	Maracaibo
Pr Willem I	A R Nyboer	11 „	Amsterdam	15 „	New-York
Merida	A Johanson	13 „	Maracaibo	13 „	La Guayra
Merida	A Johanson	15 „	La Guayra	15 „	Maracaibo
Maracaibo	G. W. Goodman	16 „	Maracaibo	16 „	Now York
Philadelphia	H Highborn	16 „	New-York	16 „	La Guayra
Pr Fr Hendrik	H J v d Goot	19 „	New-York	20 „	Amsterdam
Philadelphia	H Highborn	21 „	La Guayra	22 „	New-York
Merida	A Johanson	22 „	Maracaibo	22 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	25 „	New-York	25 „	Maracaibo
Prins Maurits	P Koningstein	25 „	Amsterdam	26 „	New-York
Calypso	J D Chisholm	13 Mei	Sto Domingo	17 Mei	Vela de Coro
Mercian	Harrocks	10 „	Liverpool	11 „	Pto Colombia
Niederwald	L Schubarth	12 „	Hamburg	14 „	Pto Colombia
Schwarzwald	R Rauschenplat	15 „	Colón	17 „	Hamburg
Legazpi	A Cormellas	19 „	Colón	19 „	Barcelona
Orator	Packe	18 „	Liverpool	18 „	Galveston
Citta di Milano	F Ferraro	22 „	Genova	22 „	Colón

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Maria H	11 Mei	Maracaibo	*9 de Abril*	11 Mei	Maracaibo
Olga Lucila C	14 „	Rio Hacha	*Diana V*	15 „	Maracaibo
Angélica D	15 „	S Domingo	*Virginia H*	18 „	Vela de Coro
Sirena H	15 „	Maracaibo	*Viola I*	12 „	Barbados
Saeta V	14 „	Pto Rico	*Meteor H*	16 „	Maracaibo
Frieda H	15 „	Maracaibo	*Refugio H*	18 „	Aruba
Virginia H	15 „	Vel de Coro	*Maria H*	19 „	Maracaibo
Carlota V	15 „	Pto Rico	*Olga Lucila C*	20 „	Rio Hacha
Yane H	15 „	Bonaire			
Refugio H	15 „	Aruba			
Dreadnought H	16 „	Isl. Barlov.			
La Preferida H	16 „	Maracaibo			
Sto Domingo D	16 „	Azua			
Juan Luis H	17 „	Aruba			

16 Mei is hier binnengekomen het Engels S. S. **AVALA** van Philadelphia met eene lading steenkolen.